

Situacijska Soba

** DOGAJANJE NA ZAHODNEM BALKANU **

Časovnica pregleda: od 21. 3. 2024 do 10. 4. 2024

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Odnosi med Beogradom in Prištino:

- **(21. marec)** Bolgarija bo okrepila svojo vojaško prisotnost na Kosovu, kamor bo poslala kontingent 100 vojakov, ki se bodo pridružili silam KFOR.
- **(22. marec)** Kosovski premier Albin Kurti je trdil, da so bile specializirane enote srbske vojske opažene le nekaj metrov od administrativne meje. Svoje trditve je podkrepil z objavo posnetkov na *Facebooku* in omrežju *X*. Prav tako je opozoril na izjavo srbskega predsednika Aleksandra Vučića, ki je pred dnevi javno zagrozil Kosovu, da bo "Srbija počakala na najboljši možni trenutek in izkoristila svojo priložnost".
- **(24. marec)** Na današnji dan pred 25. leti je zveza NATO pričela 78 dni trajajočo operacijo zračnih napadov na Zvezno republiko Jugoslavijo (ZRJ), zaradi vojnih zločinov in etničnega čiščenja Srbov nad kosovskimi Albanci. Srbski predsednik Aleksandar Vučić je na obletnico obeležil z izjavo da » [zahod] ni opravil svojega umazanega dela razkosanja Srbije in da nikoli ne bodo prostovoljno priznali odvzema Kosova«. Veleposlaniki vodilnih zahodnih držav so v soboto objavili izjavo v kateri povzemajo razloge za začetek Natovih zračnih napadov, ki so potekali »da bi prisilili Miloševića, takratnega predsednika ZJR, da preneha z zlorabami civilnega prebivalstva in da bi preprečili humanitarno katastrofo ter omogočili povratak beguncem«.
- **(24. marec)** Na 25. obletnico Natovega bombardiranja ZJR so privrženci skrajno nacionalističnih gibanj v Srbiji protestirali v središču Beograda. Nosili so transparente z napisi "Ko se vojska vrne na Kosovo" in "Moli boga in drži se Rusije". K protestu je v preteklih dneh na omrežju *Telegram* pozivala ultra nacionalistična neregistrirana organizacija *Narodna patrola*.
- **(25. marec)** Varnostni svet Združenih narodov ne bo razpravljajal o Natovem bombardiranju ZRJ. Za predlagani dnevni red so glasovale tri članice Varnostnega sveta, Rusija, Kitajska in Alžirija, preostalih 12 pa se je vzdržalo. Za sprejem je potrebnih devet glasov. Francija je nasprotovala ruskemu predlogu za razpravo. Veleposlanik Francije Nicolas de Riviere je dejal, da želi »Rusija uporabiti Natovo posredovanje leta 1999, da bi opravičila vojno v Ukrajini, na Krimu, v Gruziji« ter da »se Rusija sploh ni posvetovala s Srbijo glede te pobude«.
- **(27. marec)** Odbor Sveta Evrope za politiko in demokracijo je potrdil poročilo poročevalke za Kosovo Dore Bakojanis, v katerem piše, da je Kosovo izpolnilo pogoje za polnopravno članstvo v Svetu Evrope.
- **(29. marec)** Predsednica skupščine Srbije Ana Brnabić je v pogovoru z vodjo delegacije Evropske unije (EU) v Beogradu Emanuelom Giofrejem dejala, da upa, da bo priporočilo o sprejemu Kosova v Svet Evrope še enkrat obravnavano.
- **(29. marec)** Odziv Srbije na morebitni sprejem Kosova v Svet Evrope bo močan, je dejal predsednik Srbije Aleksandar Vučić.
- **(30. marec)** Kosovski premier Albin Kurti je dejal, da se oblasti pripravljajo obtožiti Srbijo za zločine, storjene med vojno na Kosovu.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- **(2. april)** Tiskovni predstavnik Evropske unije (EU) Peter Stano je dejal, da mora Kosovo nujno uresničiti večletno zavezo o vzpostavitvi skupnosti občin s srbsko večino, in opozoril, da bo v nasprotnem primeru imelo negativne posledice na poti v EU.
- **(3. april)** Kosovski premier Albin Kurti je obiskal štiri občine s srbsko večino na severu Kosova, da bi se z lokalnim vodstvom pogovarjal o izboljšanju odnosov z državljani, ne glede na njihovo etnično ali versko pripadnost. Beograd je odgovoril, da Kurti izvaja "destabilizacijo razmer na terenu in povzročanje napetosti".
- **(3. april)** Pripadniku kosovske mejne policije so v severni Mitrovici, eni od štirih občin s srbsko večino na severu Kosova, zažgali avto. Gre za policista iz vrst srbske skupnosti, ki ni zapustil funkcije v okviru izstopa Srbov iz kosovskih institucij novembra 2022. Namestnik direktorja kosovske policije za severno regijo Veton Elshani navaja, da obstaja sum, da je bil požar podtaknjen.
- **(4. april)** Dogovor o iskanju prehodne rešitve za uveljavitev uredbe Centralne banke Kosova o ukinitvi uporabe dinarjev za gotovinsko plačevanje ni bil dosežen, sta potrdila glavna pogajalca Beograda in Prištine, ki sta drug drugemu očitala pomanjkanje volje za iskanje rešitve.
- **(4. april)** Srbski predsednik Aleksandar Vučić je pozval k oblikovanju ekipe, ki se bo borila proti članstvu Kosova v Svetu Evrope. Njegov poziv je sprožil vprašanja o tem če ta poteza krši Ohridski sporazum. 4. člen tega sporazuma namreč določa, da Srbija ne bo nasprotovala pristopanju Kosova k mednarodnim organizacijam.
- **(4. april)** Kosovska pravosodna ministrica Albuljena Haxhiu je sporočila, da so kosovski policiji v uporabo dali 31 prevoznih sredstev, ki so jih kosovske oblasti zasegle lani v Banjski pri Zvečanih. Vozila so bila uporabljena 24. septembra, ko je oborožena skupina Srbov izvedla napad na kosovsko policijo, v katerem je umrl kosovski policist.
- **(4. april)** Agencija za upravljanje zaseženega ali zaplenjenega premoženja na Kosovu je zaplenila dve nepremičnini Milana Radočića v Severni Mitrovici in eno v občini Zubin Potok, ki naj bi bili povezani z napadom oborožene skupine Srbov na kosovsko policijo v Banjski septembra 2023.
- **(5. april)** Srbska lista, največja stranka Srbov na Kosovu, ki jo podpira Beograd, je sporočila, da se pripadniki srbske skupnosti ne bodo udeležili popisa prebivalstva, ki se je začel danes.
- **(9. april)** Tiskovna predstavnica Evropske komisije Nabila Massrali je dejala, da EU obžaluje poziv političnih predstavnikov kosovskih Srbov k bojkotu popisa prebivalstva in referendumu o odstavitvi albanskih županov severnih občin s srbsko večino.
- **(10. april)** Vršilec dolžnosti predsednika srbske vlade in minister za zunanje zadeve Ivica Dačić je Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi pozval, naj ohrani svoj statusno nevtralen pristop na Kosovu.

Pregled pripravil: **Igor Zidarič**

*Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.*

Viri/Dodatno branje:

- Al Jazeera Balkans. (21. marec 2024). *Bugarska će pojačati vojnu prisutnost na Kosovu.* <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2024/3/21/bugarska-ce-pojacati-vojnu-prisutnost-na-kosovu>
- N1 Srbija. (22. marec 2024). *Kurti objavio video, vojska Srbije na "nekoliko metara od granice sa Kosovom": Stigao odgovor iz Beograda.* <https://n1info.ba/regija/kurti-objavio-video-vojska-srbije-na-nekoliko-metara-od-granice-sa-kosovom-stigao-odgovor-iz-beograda-video/>
- Radio Slobodna Evropa. (24. marec 2024). *Ultradescničari protestovali na godišnjicu NATO bombardovanja u Beogradu uz simbol ruske invazije na Ukrajinu.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-desnicari-protest-beograd-godisnjica-bombardovanja/32875493.html>
- HRT. (24. marec 2024). *Vučić: Ne pristajemo na komadanje Srbije.* <https://vijesti.hrt.hr/svijet/vucic-ne-pristajemo-na-komadanje-srbije-11431245>
- Radio Slobodna Evropa. (25. marec 2024). *Savet bezbednosti neće raspravljati o NATO bombardovanju Jugoslavije* <https://www.slobodnaevropa.org/a/savet-bezbednosti-nato-bombardovanje-jugoslavije/32877042.html>
- Radio Slobodna Evropa. (27. marec 2024). *Kosovo napravilo korak napred ka članstvu u Savetu Evrope.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-savet-evrope-clanstvo-/32880001.html>
- Radio Slobodna Evropa. (29. marec 2024). *Srbija traži da Savet Evrope ne primeni preporuku o prijemu Kosova.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/brnabic-ziofre-eu-savet-evrope-srbija-kosovo-/32883616.html>
- Radio Slobodna Evropa. (29. marec 2024). *Vučić: Odgovor Srbije na Kosovo u Savetu Evrope biće snažan.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-kosovo-savet-evrope-vucic-genocid-raseljeni-srbi/32883705.html>
- Radio Slobodna Evropa. (30. marec 2024). *Kurti: Spremamo se da optužimo Srbiju za ratne zločine.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/kurti-srbija-ratni-zlocini-tuzba/32884488.html>
- Radio Slobodna Evropa. (2. april 2024). *EU: Kosovo ugrožava evropski put ako ne uspostavi Zajednicu opština.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/eu-kosovo-zajednica-opstina-srpskom-vecinom/32887990.html>
- Radio Slobodna Evropa. (3. april 2024). *Kurti u poseti opštinama na severu Kosova.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/kurti-sever-kosovo-poseta/32889678.html>
- Radio Slobodna Evropa. (3. april 2024). *Kosovskom policajcu u Severnoj Mitrovici zapaljen automobil.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-severna-mitrovica-policajac-zapaljen-automobil/32889295.html>
- Radio Slobodna Evropa. (4. april 2024). *Još jedna neuspešna runda razgovora o upotrebi dinara na Kosovu.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/32890664.html>
- N1 Srbija. (4. april 2024). *Serbia to set up a team for campaign against Kosovo's membership in CoE* <https://n1info.rs/english/news/serbia-to-set-up-a-team-for-campaign-against-kosovo-s-membership-in-coe/>
- Radio Slobodna Evropa. (4. april 2024). *Kosovska ministarka pravde kaže da su vozila zaplenjena u Banjskoj data policiji.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/banjska-napad-zaplenu-oruzje-vozila-kosovo-srbija/32891226.html>
- Radio Slobodna Evropa. (4. april 2024). *Konfiskovana imovina Milana Radoičića na severu Kosova.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-sever-konfiskovana-imovina-milan-radoicic/32891317.html>
- Radio Slobodna Evropa. (4. april 2024). *Srbija traži da Savet Evrope ne primeni preporuku o prijemu Kosova.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/brnabic-ziofre-eu-savet-evrope-srbija-kosovo-/32883616.html>
- Radio Slobodna Evropa. (5. april 2024). *Srpska lista saopštila da Srbi neće učestvovati na popisu stanovništva na Kosovu.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/kosovo-popis-srpska-lista/32892220.html>
- N1. (9. april 2024). *Massrali: EU regrets Serb List call to boycott Kosovo census, local vote.* <https://n1info.rs/english/news/massrali-eu-regrets-serb-list-call-to-boycott-kosovo-census-local-vote/>
- Radio Slobodna Evropa. (10. april 2024). *Dačić pozvao OEBS da sačuva statusno neutralni pristup na Kosovu.* <https://www.slobodnaevropa.org/a/dacic-oebs-srbija-kosovo/32898935.html>

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.